

ITÄMAAN TIETÄJÄT

1. Kertomuksen taustatietoja

a) Kertomuksen tapahtumapaikka

Tietäjät menivät ensin Jerusalemiin, pääkaupunkiin. Jerusalem sijaitsee ylätasangolla Juudan vuoristossa, lähes 800 m merenpinnan yläpuolella, ja se on kolmelta suunnalta syvien laaksojen ympäröimä. Kidronin laakso erottaa sen idässä kohoavasta Öljymäestä. Välimereen on matkaa 52 km, Kuolleeseenmereen 22 km. Kaakkoa lukuun ottamatta kukkulat sulkevat Jerusalemiä ympäröivän näköalan, ja matkustajan on vaikea nähdä kaupunkia etäältä. Näistä vuorista kirjoitetaan Ps. 125:ssä: "Vuoret ympäröivät Jerusalemiä, ja Herra ympäröi kansaansa, nyt ja iankaikkisesti." Jerusalemissa oli myös kuningas Herodeksen palatsi.

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Paimenet saivat tiedon Jeesuksen syntymästä pian ja he löysivät lapsen tallista, seimestä. Itämaan tietäjien vierailu Jeesuksen luona tapahtui kyllä Beethlehemissä,

mutta perhe ei enää asunut tallissa. Itämaan tietäjiltä on saattanut kulua matkaan Itäisiltä mailta (Arabia, Persia, Kaldea) lähes kaksi vuotta.

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt

Kuningas Herodes Suuri oli Juudean kuningas. Herodesta kuvataan lahjakkaaksi, häikäilemättömäksi hirmuvaltiaaksi, joka käytti oveluutta ja raakuutta asemansa lujittamiseksi. Hän myös määräsi suoritettavaksi Beetlehemin lastenmurhan.

d) Vieraat termit

Kulta, suitsuke ja mirha. Lahjojen tuominen kuninkaalle oli yleinen itämainen tapa. Mirha oli mirhapuun kuoresta saatavaa öljyä, kallisarvoista hajuainetta. Sitä käytettiin mm. palsamoinnissa.

Näillä lahjoilla saattaa olla myös vertauskuvallinen merkitys: Kultaa tuotiin kuninkaille. Vanhan liiton aikana suitsuketta uhrattiin Jumalalle ja mirhaa käytettiin pyhän voiteluöljyn valmistamisessa (2 Moos. 30:23–25). Voiteluöljyllä voideltiin kuninkaat ja profeetat tehtävänsä.

2. Itse kertomus Raamatusta rinnakkaispaikkoineen

Matt. 2:1–12

Kun Jeesus oli syntynyt Juudean Beetlehemissä kuningas Herodeksen aikana, katso, tietäjiä tuli Idän mailta Jerusalemiin, ja he sanoivat: "Missä on äsken syntynyt juutalaisten kuningas? Sillä me näimme hänen tähtensä Idän mailla ja olemme tulleet häntä kumartamaan."

Kun kuningas Herodes sen kuuli, hän hämmästyí ja koko Jerusalem hänen kanssaan. Koottuaan kaikki kansan ylipapit ja kirjanoppineet*, hän kyseli heiltä, missä Kristus oli syntyvä. He sanoivat hänelle: "Juudean Beetlehemissä, sillä näin on kirjoitettu profeetan kautta: 'Sinä Beetlehem, sinä Juudan seutu, et suinkaan ole vähäisin Juudan ruhtinasten joukossa, sillä sinusta on lähtevä hallitsija, joka kaitsee kansaani Israelia.'" Silloin Herodes kutsui tietäjät luokseen salaa ja tutki heiltä tarkasti, mihin aikaan tähti oli ilmestynyt ja lähetti heidät Beetlehemiin sanoen: "Menkää ja tiedustelkaa tarkasti lasta, ja kun löydätte hänet, ilmoittakaa minulle, että minäkin tulisin häntä kumartamaan."

Kuultuaan kuninkaan sanat he lähtivät matkalle; ja katso, tähti, jonka he olivat nähneet Idän mailla, kulki heidän edellään, kunnes se tuli sen paikan päälle, jossa lapsi oli, ja pysähtyi siihen. Nähdessään tähden he iloitsivat hyvin suurella ilolla. Mentyyään taloon he näkivät lapsen sekä Marian, hänen äitinsä, lankesivat maahan, kumarsivat häntä, avasivat aarteensa ja toivat hänelle lahjoja: kultaa, suitsuketta ja mirhaa.

Jumala kielsi heitä unessa Herodeksen luo palaamasta, ja he menivät toista tietä takaisin omaan maahansa.

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Aina on ollut (Kain ja Aabel) ja tulee olemaan kahdenlaisia ihmisiä: Toiset uskovat Jeesukseen – toiset ovat häntä vastaan. vrt. Matt. 6: 24: ”Ei kukaan voi palvella kahta herraa; sillä hän on joko tätä vihaava ja toista rakastava, taikka tähän liittyvä ja toista halveksiva.” Itämaan tietäjät menivät Jeesusta kumartamaan, mutta Herodes, vaikka kuuli lapsesta, halusi vain surmata hänet. Me olemme Jumalan lapsia hänen armostaan. Jumala on kasteessa antanut meille uskon lahjan, syntien anteeksiantamuksen ja iankaikkisen elämän. Siksi me haluamme kumartaa Jeesusta.

Jumala kertoi Jeesuksen syntymästä ensin tavallisille ihmisille, paimenille. Sitten Jumala lähetti myös pakanoita (=tietäjät) kumartamaan Jeesus-lasta. Jeesus on kaikkien ihmisten kuningas ja Vapahtaja, niidenkin, jotka asuvat kaukaisissa maissa.

Jumalan Sana, Raamattu, on meidän tähtemme, joka opastaa meidät Jeesuksen luo. Siksi on tärkeää oppia tuntemaan Raamattua jo lapsuudesta asti.

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

Jumala johdatti Israelin kansaa erämaassa: ”Herra kulki heidän edellensä, päivällä pilvenpatsaassa johdattaaksensa heitä tietä myöten ja yöllä tulenpatsaassa valaistaksensa heidän kulkunsa, niin että he voivat vaeltaa sekä päivällä että yöllä.” 2 Moos. 13:21–22.

5. Opeteltava Raamatun lause

”Herraa, sinun Jumalaasi, pitää sinun kumartaen rukoilla ja häntä ainoaa palvella.”
Matt. 4:10.

Ja ”Ja hän on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien.” 1 Joh. 2:2

6. Lauluehdotus VK 42 = UVK 46

Tähti taivahinen kerran tietäjiä Itämaan
johdatteli luokse Herran kirkkahalla valollaan
Häntä kunnioittamaan, kiittämään, rukoilemaan.

Tähti taivahinen vielä omi nytkin loistava,
tällä elämämme tiellä välkkyvä, valaiseva.
Kirkas tähti taivahan omi Sana Jumalan.

Sanas valossa sä meitä Jeesus armas johdata.
Luokses myöskin eksyneitä harhateiltään taluta.
Suo sen tähtes kirkkahan kaikkialla loistavan.

Sanas valon anna paistaa yli kaikkein kansojen,
että pakanatkin maistaa saisi armonuutisen
ja kuin viisaat Itämaan löytäisivät Sinut vaan.

Heinrich Albert 1642

Täh - ti tai - va - hi - nen ker - ran tie - tä -
6 Joh - dat - te - li luok - se Her - ran kirk - ka -
ji - ä I - tä - maan. Hän - tä kun - ni -
11 hal - la va - lol - laan.
oit - ta - maan. Kiit - tä - mään, ru - koi - le - maan.

7. Muuta huomioitavaa

Loppiainen (aina 6. tammikuuta) on kirkkovuoden pyhä, jota me vietämme Itämaan tietäjien vierailun muistoksi.

Teol. tri Markku Särelä: "Tähti oli tietäjille annettu näky

Voimme pitää varmana, että kysymyksessä ei ollut tavallinen tähti taivaalla. Raamattu mainitsee ainoastaan tietäjien sen nähneen ja seuranneen sitä kaukaa kotikonnuiltaan asti. Patriarkka Jaakob näki tähden nousevan Israelista. Se oli profeetallinen näky, jossa Jaakob sai katsoa tulevaisuuteen. Profeettoja sanottiinkin "näköiksi", koska Jumala ilmoitti heille tulevia asioita. He näkivät tapahtuneina tai tapahtuvina asioita, jotka tulivat tapahtumaan vasta tulevaisuudessa. Tietäjät taas puhuivat "hänen tähdestään", siis Messiaan tähdestä. Se oli heille ja vain heille annettu näky, joka johdatti heidät Jeesus-lapsen luo. Jotenkin samaan tapaan kuin Jumala ilmestyi Moosekselle palavassa pensaassa, hän ilmestyi tietäjille tähtenä. Muuallakin Raamattu puhuu Jeesuksesta tähtenä. Hän on "vanhurskauden aurinko" (Mal. 4:2) ja "kirkas kointähti" (Ilm. 22:16). Nyt Raamatun sana on meille "sinun sanasi" ja "minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni" (Ps. 119:105). Se johdattaa meidät Jeesuksen luo." Lähde: Luterilainen 7-8/2013.

Kuinka monta tietäjiä oli?

Raamatussa ei erikseen kerrota, kuinka monta tietäjiä oli. Usein heitä piirretään kolme. Samoin usein piirretään, että he kulkivat kameleilla, olihan matka pitkä ja tietäjät rikkaita, sillä he toivat kallisarvoisia lahjoja.

3.8.2019

